

Logopedo pagalba ir mokinio savikontrolė

Pradėjęs lankyti logopedinius užsiėmimus, vaikas išmoka taisyklingai tarti vieną ar kitą garsą, bando jį taisyklingai išarti skiemenyse, įvairiose žodžių vietose, sakiniuose, vėliau eilėraščiuose. Korekcinis darbas yra baigtas tada, kai vaikas taisyklingai taria garsą savarankiškoje kalboje.

Deja, didelė dalis ugdytinių, išmokusių taisyklingai kalbėti, tai daro tik logopediniame kabinete, o bendraudami su aplinkiniais savo tarimo nesistengia kontroliuoti.

Kalbos koregavimas daug veiksmingesnis, kai logopedai, tėvai bei pedagogai bendradarbiauja.

Šaltiniai

1. „Į vaiką orientuotas ugdymas nuo gimimo iki trejų metų“ (knyga ugdytojams). Lietus, 2001. 4. Peteris Langas. Tegul vaikai auga neskubinami. -Vilnius, Lietuvos Valdorfo pedagogikos centro leidybos grupė, 2004.

2. Ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymas. Vadovas tėvams. 2008m.

3. <http://www.mamosdienorastis.lt>

4. <http://www.logopedas.lt>

Kalba savaime neišsivysto. Ją vaikas išmoka bendraudamas su suaugusiais, pamėgdžiodamas juos ir jų padedamas. Vadinasi bendrauti su vaiku būtina nuo pat ankstyvosios vaikystės. Ir juo daugiau iš mažens bendrausime su vaiku, juo lengviau ir sėkmingiau vaikas mokysis kalbos“.

(J. Unčiūrys, 1988)

Mano vaikas JAU pirmokas!

Parengė specialioji pedagogė, logopedė

Ligita Kazlauskienė

Rekomendacijos pirmokui

Taisyklingas garsų tarimas, gebėjimas pasekti pasaką, padeklamuoti eilėrašį, papasakoti įvykį.

Iki šiol kalba vaikui buvo paprasčiausiai bendravimo su suaugusiais ir bendraamžiais priemonė, jis tarsi nekreipė į ją dėmesio. Dabar kalba pati tampa analizavimo objektu. Prieš pradėdamas mokytis skaityti ir rašyti, vaikas turi mokėti klausyti, iš kokių garsų susideda jo tariami žodžiai, t. y. turi mokėti analizuoti garsais, pasakyti, iš kokių garsų susideda žodžiai.

Gerai išsivystęs, taisyklingas kalbėjimas yra viena iš svarbiausių sėkmingą vaiko mokymąsi mokykloje nulemiančių veiksnių. Įvairūs kalbėjimo raidos sunkumai neišvengiamai turi įtakos mokslams. Be to, tai trikdo bendravimą

Kaip skatinti taisyklingą tarimą

Visų pirma – nešvepluokime kartu su vaikais.

Mokykite taisyklingai tarti garsus.

Taisyklingas garso tarimas priklauso nuo tikslios artikuliacijos. Dažniausiai netiksliai tariami garsai š, ž, č, c, dž, dz, f, r, ch, h, l. Taisyklingam šių garsų tarimui reikalinga kasdienė lūpų, liežuvio mankšta. Paaškinus logopedui, atlikite pratimus kartu su savo mažaisiais. Sekite vaiko kalbą: netaisyklingai tariamus žodžius pataisykite, pakartokite patys taisyklingai, kartokite kartu su vaiku. Įtvirtinti kalbos garsus labai padeda žaismingos skaičiuotės bei greitakalbės.

Lavinkite foneminę klausą. Vaikai paprastai painioja panašiai tariamus garsus: k-t, g-d, s-š, z-ž, r-l. Pamokykite vaikus skirti nurodytą garsą garsų, skiemenų ar žodžių eilėje. Galima mokyti: nustatyti pirmąjį žodžio garsą; sugalvoti kuo daugiau nurodytu garsu (pvz.: a, m, k...) prasidedančių žodžių; pasakyti sakinį, kuriame visi žodžiai prasidėtų tuo pačiu garsu; pratęsti pasaką ir pan.

Turtinkite žodyną. Naujus žodžius, kurių jūs norite išmokyti savo vaiką, išstarkite aiškiai, lėtai, pakartokite keletą kartų. Mokykite erdvinius, laiko santykius reiškiančių žodžių,

Mokykite pasakoti. Mokykloje svarbu mokėti atsakyti į klausimus pilnu sakiniu, nuosekliai išdėstyti savo mintis, todėl lavinkite vaiko sugebėjimą rišliai pasakoti. Pradžioje mokykite apibūdinamojo pasakojimo, lyginkite du daiktus, panaudokite siužetinius paveikslėlius, knygelių iliustracijas. Dėliokite paveikslėlių serijas ir skatinkite papasakoti juose pavaizduotas istorijas. Vaikai mėgsta kurti, todėl pažaiskite žaidimą “tęsk toliau”. Kartu stebėkite ir aptarkite televizijos laidas. Raskite laiko kiekvieną dieną po 20 min. vaikams garsiai paskaityti kokį nors tekstą, geriausiai tinka pasakėlė. Tokiu būdu lavėja vaiko girdimasis suvokimas, vaizduotė, vėliau jie padės lengviau formuoti skaitymo bei rašymo įgūdžiams.

